Kaivosteollisuus

Lausunto 19.9.2019

Valtiovarainvaliokunta
Asunto- ja ympäristöjaosto

Hallituksen vuosikertomus 2018
Kaivosten sulkemiseen liittyvät vastuut ja jälkihoito

Kaivosteollisuus ry edustaa Suomessa toimivia kaivoksia sekä malminetsintä- ja kaivostoimintaan liittyviä yhtiöitä. Yhdistyksen jäsenenä ovat kaikki Suomessa toimivat kaivokset. Yhteensä jäseniä on 45 yhtiötä. Kaivosteollisuus ry on Kestävän kaivostoiminnan verkoston perustajäsen

Kaivoksen sijoituspaikalle ei ole vaihtoehtoa. Jokainen hanke on malmion, rikastustekniikan ja toiminnan sijainnin muodostama ainutlaatuinen kokonaisuus. Myös vaikutukset ympäristöön ovat jokaisella kaivoksella yksityiskohdiltaan erilaisia.

Kaivostoiminnan edellytyksenä on aina, että kaivoksella on aluehallintoviraston päättämä ympäristölupa. Valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskukset. Kuluneen kymmenen vuoden aikana ympäristölupien vaatimustasoa on nostettu ja samalla viranomaiset ovat panostaneet valvonnan kattavuuteen.

Kaivoksella tulee aina olla jälkihoitoon liittyvät vakuudet sekä pakollinen ympäristövahinkovakuutus. Ympäristölupaan liittyvien vakuuksien euromääriä on nostettu viime viiden vuoden kuluessa merkittävästi. Kaivoslain mukaisten vakuuksien tasosta ja kattavuudesta sekä niiden kehittämistarpeista on lausuttu OTT Pekka Vihervuoren selvitystyössä

EU:n komissio on laatinut koko EU:n kattavat kaivosjätteiden hallintaa koskevat parhaan käytettävissä olevan tekniikan (BAT) käsikirjan, joka ohjaa paitsi kaivostoimintaa myös lupavaatimuksia ja valvontaa. Ympäristöministeriö on parhaillaan laatimassa käsikirjasta suomenkielistä taustadokumenttia.

Kaivokset ovat itse kehittäneet toimintaansa koulutuksen kautta sekä investoimalla ympäristöteknologiaan.

Käytämme metalleja ja mineraaleja joka päivä arjessa. On välttämätöntä, että malminetsintään ja kaivostoimintaan liittyvistä asioista keskustellaan. Suomessa toimivilta kaivosteollisuusyrityksiltä edellytetään sitoutumista korkeisiin eettisiin periaatteisiin. Kaivosteollisuuden kansainvälisessä arvoketjussa menestymiseksi vastuullinen tuotanto on ensiarvoisen tärkeää.

Kaivosteollisuus ry:n kannanotto:

- Katsomme, että yrityskohtaiset vakuudet ovat ensisijainen ratkaisu hallita kaivostoiminnan suunnittelemattoman lopettamisen vaikutuksia.
- Emme kannata kaivoksille räätälöitävää rahastoratkaisua. Lainsäädäntöön perustuva rahastointi saattaa hämärtää vastuusuhteita ja erillinen rahasto olisi myös hallinnollisesti raskas.

Kaivosteollisuus ry
Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
www.kaivosteollisuus.fi
Y-tunnus: 1743558-8

- Kattava teollisuuden ympäristövastuiden toissijainen vastuujärjestelmä riskien torjuntaan ja vahinkojen korvaamiseen (TOVA) on selvityksen alla ympäristöministeriössä. Odotamme tuon selvitystyön tuloksia.
- Olisi harkittava, voidaanko pakollisesta ympäristövahinkovakuutuksesta luopua.

Jaostossa on käsiteltävänä Eduskunnan lausuma:

Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa kaivosten jälkihoidosta huolehtimisen jo niiden toiminnan aikana, jotta kaivosten sulkemisiin liittyvät vastuut eivät jää valtion kannettavaksi, ja arvioi myös kaivostoiminnalle asetettavien vakuuksien optimaalista tasoa.

Kaivosteollisuus ry omalta osaltaan toteaa, että valtioneuvoston eri ministeriöissä (TEM, YM, OM ja VM) on meneillään tai käynnistymässä lukuisia toimenpiteitä, joilla parannetaan kaivosten jälkihoitoon liittyvien vastuiden hoitamista. Lainsäädäntöä on jo kehitetty muun muassa ns TOVA-asioiden osalta YM:n hallinnonalalla. Lisäksi EU:n komissio selvittää sulkemiseen ja vakuuksiin liittyviä kehittämistarpeita (YM:n hallinnonala).

Kunnioittavasti

KAIVOSTEOLLISUUS ry

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja